

בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRÁÉL ZSINAGÓGA
és
BÉT SMUÉL TANHÁZ

ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK
2025. június 22-június 28.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

Password: 917838

**Felhívom szíves figyelmeteket, hogy szemeszterünk június 26-án,
csütörtökön befejeződik!**

Ezután nyári szünetre megyünk

BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

22. vasárnap 18:00 Szerdócz Ervin: Hetiszakasz és Háftára
23. hétfő 18:00 Zev Paskesz: A Hetiszakasz és a zsidó hagyomány kapcsolata
24. kedd 18:00 Róth László: A csodarabbik nyomában
25. szerda 18:00 Darvas István: Szentírás és kommentár
26. csütörtök 18:00 Fekete László: Kántorművészet

Hétköznapi imarend

vasárnap-péntek reggel zsinagóga	08:00
vasárnap-csütörtök ZOOM csütörtök-péntek: újhold	18:30

Sábbáti tudnivalók 2025. június 27-28.

18:00	tanulás
--------------	----------------

19:00	istentisztelet a zsinagógában
09:00	szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában KORÁCH

Egy mondat a Hetiszakaszból...

KORÁCH

האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף

"Vajon, ha egy férfiú vétkezik, az egész községre haragszol?"

Mózes IV.16.22

Támuz hónap

Támuz

a negyedik hónap, és tisritől számítva pedig a tizedik. Nincs említve ezen a néven a T'n'ch-ban. Ezékiel könyvében ugyan előfordul a "támuz" szó (8. /14), de ott egy **ismert bálvány**ról van szó (párhuzamos **a görög Adonisz bálvány** történetével), és nem a hónapról. A "Tárgum Jonathán" könyvben (B'résit 8) van "támuz" néven megemlítve a negyedik hónap és a bölcseink irodalmában (Szifrut Cházál) szintén. Rási szerint a "támuz" szó hőséget jelent, miután e hónapban, ami június-júliusra esik, nagy a hőség Erecben és a Közel-Keleten.

A Talmud szerint (Shábát 53./1) a támuz a nyár kezdete Erecben. A kommentárok azt magyarázzák, hogy a bálványimádók nagy tüzet raktak a támuz bálvány alatt és körülötte, amely nagy hőséget sugárzott.

Asszír nyelven a hónap neve "domozi" (vagy "domozu") ami az előzőekben említett bálványuk neve. A Babilóniából visszatérő zsidók (az Első Templom lerombolása után) magukkal hozták ezt a nevet a negyedik hónap elnevezésére.

A támuz csillagképe a Rák, amely a kánikulai időszakban szaporodik. Egyes

magyarázók szerint a rák nagyon szomjas a hőség és a vízhiány miatt. Miután a vízforrások elapadnak, ez készteti a rákot a víz keresésére. A S'mini Áceret napján az esőért elmondott imában gyengéd célzás van a rákra, amely a vízből és a vizekben él.

Mások szerint a rák annak a nagy bajnak az elnevezése, amelynek nem ismerjük a gyógyítását és az orvosságát. Így ez a csillagkép azokra a tragikus eseményekre utal, amelyek népünkkel történtek ebben a hónapban, minden vigasz nélkül, és még mindig teljes megoldás nélkül. Ezzel elletében a "Jalkut Shimoni" midrás szerint nem lesz többé "támuz", azaz rossz népünk számára.

Bárcsak így lenne!

A hónap eseményei:

- * e hónapban született József, Jákob fia,
- * ekkor kezdődött el a honfoglalás Joshuá idejében,
- * ezen hónapban érkezett Ezra Hászofer 70 éves babilóniai fogság után csoportjával Jeruzsálembe
- * támuz hónapjában az Első Templom idejében a babilóniak, a Második Templom idején a rómaiak törték át Jeruzsálem falait. Behatoltak a városba, széttörték a Szent Táblákat, megszünt a "Tamid" áldozása a Szentélyben, elégették a Tórát és bálványt állítottak fel a Szentélyben.
- * Mózes tanítómesterünk támuz hóban kért bocsánatot az Örökkévalótól népe számára az Aranyborjú vétké miatt,
- * A Kabbala szerint támuz hónapban tértek vissza a kémek Mózeshez a sivatagban és mondtak rosszat az országról,
- * a híres Ábrahám Hákohén rabbi azt állította, hogy támuz hónapjában hős lelkipásztorok fogják megváltani Izráel népét.
- * támuz 17.-én történt a két kőtábla (a rávésett Tíz Parancsolattal) széttörése, megszünt a "korbán tamid" (a mindennapi áldozat) hozatala a Szentélybe, elégett a Tóra, és bálványt állítottak a Szentélybe. E tragikus eseményekről való megemlékezésként bölcseink támuzban a 17. napot böjtnapnak hirdették, és ettől a naptól kezdve áv hó 9.-ig három gyászhetet tartunk. Zakariás próféta látomása szerint (8./19.) a jövőben támuz 17. áv 9., tévét 10. és tisri 3. (com Gedáljá) böjtnapok öröndetes és ünnepnapokká fognak válni! Ámen, így legyen!

Eliezer Slomovits

HAIFA

HETISZAKASZ-KOMMENTÁR

FORRÁS: OR-ZSE RÉGI HONLAP

KORÁCH

Levita

Ezen a héten a Korách hetiszakaszát olvassák a zsinagógákban. Ez volt a neve annak a tekintélyes, nagytudósú levita férfinak, aki pártot ütött Mózes ellen. Egyesek szerint a Reubin családból származó Dátán és Avirám szervezték az összeesküvést, akik nem tudtak belenyugodni, hogy törzsük nem részesült az elsőszülotti kiváltságokból.

Kihasználták Korách szónoki készségét, ismertségét, ezért választották vezetőjüknek. Ugyanis Koráchnak több személyes sérelme akadt, pl. nem ő lett a törzsfőnök, hanem a fiatal Elifafan, kohén szeretett volna lenni, azaz pap, de ez utóbbi Áron fiainak jutott osztályrészül, vitája volt Mózesrel és mivel érvei tetszetősek, avagy demagógok voltak, tömegeket tudott megnyerni.

Hangoztatta, hogy nem érdemes földet megművelni, mert a széleket és a lehulló szemeket a szegényeknek kellett hagyni. De állatot sem érdemes

tartani, mert az elsőszülötteket a papok elvitték, sőt a gyapjú nyírásának elejét is le kellett adni, így a leghelyesebb, ha mindenki az egész vagyonát Áron fiainak adja és akkor többet nincs gondja. Ma ezt úgy mondanák a populisták, hogy nem érdemes vállalkozni, mert minden pénz az adóba megy.

Korachot és csoportját elnyelte a föld, de fiaik nem tartottak apjukkal. Korach fiainak zsoltárai gyakori és kedvelt imánk lett. E családból származott Sámuel próféta is.

Hogy bizonyosság legyen Lévi törzs a kiválasztott a szent szolgálatra, és nem az elsőszülöttek, valamint Áron leszármazottai az Ö...való parancsai szerint lettek papok, minden törzs levágott egy-egy botot, amelyet a Hajlékban a bizonyosság ládája elé helyeztek. Az Áron által elhelyezett bot kivirult, mandulát érlelt. Így Áron és a Levita törzs legitimitása vitathatatlanra vált.

Deutsch Gábor

KOMMENTÁR

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből
KORÁCH

A SZEMÉLYES BECSVÁGY ÁTKA

Sokszor vagyunk tanúi annak, hogy pártok és csoportok vitáját nem nézetbeli vagy ideológiai különbségek teremtik. Több esetben személyes kielégítetlen becsvágy az okozója a szakadásnak, csoportok, pártok kettéválásának. Hetiszakaszkunk ősi történelmünk első ilyen esetét beszéli el: Korách és társainak Mózes elleni lázadását.

A levita törzsből származó Korách a nép előkelői közé tartozott. De ő nem volt megelegedve sem gazdagságával (hagyomány), sem társadalmi helyzetével. Főpapi vagy ahhoz hasonló méltóságra vágyott. Maga mellé vett 250 embert és a perlekedésükről híres Dátánt és Ávirámot, majd így szólt Mózeshez és Áháronhoz: "Túl sokat vettetek magatoknak! Az egész nép szent, hát miért emeltétek magatokat Isten gyülekezete fölé?" (Num. 16/3.)

Mózesnek, Izrael első és legnagyobb vezetőjének nagyon fájtak ezek a szavak. Megértette a nép zúgolódását, mikor víz- vagy eleséghiány miatt panaszkodtak, vagy mikor háborútól féltek. De azzal vádolni őt, hogy uralkodik rajtuk, őt, aki jobban szerette népét, mint saját magát?!

"Egyiktől sem vettem el egy szamarat sem, nem tettem rosszat egyiknek sem" (u.o. /15.), fakadt ki keserűségében. "És még akkor is védte a népet... Isten el akarta pusztítani az egész nemzedéket, de Mózes így szólt:

Isten, minden élőnek ura, hát egy ember vétkezik, és Te az egész gyülekezetre haragszol?!" (u.o. /22.)

Mózes, mint vezető, mint megalapítója a zsidó népnek, egyedülálló Izrael történetében. "Nem támadt még egy olyan próféta Izraelben, mint Mózes." (Deut. 34/10.) E mondattal fejeződik be a Tóra. És mégis Korách esetében - ha ideiglenesen is - kétségbeesés fogta el.

"És meghallá Mózes (Korách) szavait és arcra borult." (Num. 16/4.) Nem volt ereje eleinte beszélni a lázadókhöz. Isten maga tett igazságot a Mózes és Áháron ellen fellázadt csoport. megbüntetésével "és a Föld megnyitá száját és elnyelte őket". (u.o. 17/12.) A Mózes családjából való Korách féktelen becsvágya hamis vádaskodás és irigység alapján akart a nagy vezető helyére lépni.

Szomorú elgondolni, hogy ma is vannak közöttünk egyének, kik kielégítetlen becsvágyukban képesek pártokat kettéosztani vagy új pártot alapítani egyedül azért, hogy az áhított: "szék" birtokába kerüljenek...

Korách esetében a pártoskodás elterjedt a nép széles körében. Sokan Mózeszt vádolták a Koráchot ért szerencsétlenségért (földrengés?). "Izrael fiainak gyülekezete panaszt emelt másnap Mózes és Áháron ellen, mondván: ti öltétek meg Isten népét." (Num. 17/6.) Ugyanakkor pestis tört ki a nép körében, mely több ezer embert emésztett el.

Az elbeszélés szerint Áháron főpap fékezte meg a ragályt. "Áháron a nép közé sietett, füstölő áldozatot égetett, a holtak és az élők közé állt, és a ragály megszűnt." (u.o. /12-13.) (Mivel annak idején a kohániták orvosok is voltak, a főpap beavatkozása valószínűleg nemcsak csoda alapján, hanem higiéniai eszközökkel is történt.)

Áháronnak passzív szerepe volt a Koráchhal való vitában. Nem hallatta hangját, bár ellene is áskálódtak. De ő a nagy békeszerető hírében állott.

Az Atyák Mondásai szerint "ohév sálom vörodéf sálom" békét szerető és békét szerző volt. (Ávot I/12.) Ezért nem tekintve az őt ért sérelmeket, segítségére sietett az ellene lázadó népnek. Mózes nagyvonalúsága, Áháron békeszeretete ezúttal is megmentette a népet. Csak a felbujtók fizettek féktelen becsvágyukért.

Korách története feltétlenül szól hozzánk, a mai nemzedékhez is. A nép vezetői nem önmaguk tekintélyének vagy uralkodási vágyuknak szolgálai kell legyenek. A nép szeretete, az érte való aggódás és a nemzet java kell, hogy irányítsa lépteiket és nem a személyes ambíciók.

Sokat hallottunk a karaiták szektájáról. Hogy született ez a szekta? Babilóniában a Rés Galuta, a gálut feje volt a Talmud korában az ott élő zsidók feje. A IX. században a Dávid nevű vezető két fia között viszály tört ki a stallum elnyeréséért.

A mellőzött Ánán ben Dávid ott hagyta közösségét és azzal a jelszóval hogy csak a Biblia szavai mérvadóak a Szóbeli Tan és a Talmud mellőzésével új vallási szektát alapított. (Mind mai napig vannak karaiták, ha kis számban is.)

A fenti példa is azt mutatja, hogy személyes ambíciók, sértődések széthúzást, szakadást idéznek elő a népben. Izraelnek soha nem hiányoztak külső ellenségek, de a "koráchok" mindenkor meggyengítették és meggyengítik a népet.

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

בית כנסת בני ישראל

BZSH Hegedűs Templomkörzet

Benéi Jisráél Zsinagóga

1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 3.

06-30-644-9083, 06-1-340-5085

e-mail: hegedus@bzsh.hu;

<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu/>